Vuoden 2023 lisätalousarvioesitys (HE 325/2022 vp)

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

Yksikön johtaja Mikko Nygård
Yksikön johtaja Emil Asp
VaV liikennejaosto 14.2.2023

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Väyläverkon kehittäminen (mom. 31.10.77)

- Valtuuden korotus 3 miljoonalla eurolla moottoritiehankkeelle Vt 4 Kirri-Tikkakoski
  - Alkuperäinen valtuus 143,6 milj. euroa -> lisäys 3 milj. euroa -> korotettu valtuus 146,6 milj. euroa
  - Valtuuden korotustarve aiheutuu indekseihin sidotun rakennusurakan kustannustason merkittävästä noususta erityisesti vuoden 2022 aikana
  - Valtuuden korottamista vastaava määrärahatarve katetaan toiselta hankkeelta säästyvistä määrärahoista
- Uutena väylähankkeena esitetään 6,5 miljoonan euron valtuutta hankkeelle Tornion meriväylän geometrian parantaminen ja Vaasan meriväylän sisäosan leventäminen
  - Hankkeen määrärahatarve on 6,25 miljoonaa euroa vuonna 2023
  - Hankkeella parannetaan satamien saavutettavuutta ja turvataan häiriöttömät kuljetukset
  - Hanke kohdistuu olemassa oleville meriväyläverkoille ja tehostaa niiden käytettävyyttä
  - Hanke sisältyy Väyläviraston Liikenne 12 -suunnitelman investointiohjelmaan ja sen rahoituskehykseen

Eräät väylähankkeet (mom. 31.10.78)

- Valtuuden uusiminen hankkeelle Suhangon kaivoksen tieyhteyden rakentaminen
  - Eduskunta myönsi hankkeelle 3,15 miljoonan euron valtuuden vuoden 2022 neljännessä lisätalousarviossa, mutta urakkasopimusta ei ehditty allekirjoittaa vuonna 2022, jonka vuoksi valtuuden voimassaolo päättyi vuoden vaihtuessa
  - Valtio osallistuisi tien rakentamisesta aiheutuviin kustannuksiin 50 prosentin, mutta kuitenkin enintään 3,15 miljoonan euron jälkirahoitteisella osuudella, jonka valtio maksaisi kaivosyhtiölle sillä edellytyksellä, että kaivostoiminta on käynnistynyt. Valtion määrärahatarpeet kohdistuisivat arviolta vuosille 2027—2028.

Perusväylänpito

- Perusväylänpitoon esitetään 140 000 euron lisämäärärahaa johtuen Riihimäellä tapahtuneesta Venäjän vastaisten pakotteiden piirissä olevan junavaunun ammoniakkivuodosta
  - Ammoniakkivuodon seurauksena kustannuksia on aiheutunut alueen raivauksesta sekä lähes viikon kestäneestä alueen valvonnasta ja siellä tehdyistä tarkistusmittauksista. Lisäksi kustannuksia on tullut vaarallisen aiheen poiskuljetuksesta ja hävityksestä
  - Ilman lisämäärärahaa ammoniakkivuodosta aiheutuneet kustannukset joudutaan maksamaan radanpitoon osoitetuista määrärahoista

Liikenteen ja viestinnän palvelut (mom. 31.20.51)

- Liikenteen ja viestinnän palveluiden avustusmomentille esitetään 7 miljoonan euron lisämäärärahaa tiedonvälityksen ja uutisjulkaisujen tukeen
  - Valtionavustuksen tavoitteena olisi tukea kattavaa ja yhteiskunnallisesti tärkeää tiedonvälitystä sekä monipuolista ja monimuotoista uutistoimintaa. Avustus kohdistuisi toimitukselliseen työhön ja sitä voitaisiin myöntää tiedotusvälineille, jotka käsittelevät paikallisia, alueellisia tai valtakunnallisia uutisaiheita. Kattavan tiedonvälityksen tukemisella pyrittäisiin estämään uutiserämaiden syntyminen.
  - Toimituksellinen tuotantotuki ei ole tarkoitettu pysyväksi avustusmekanismiksi, vaan lähtökohtana on journalistisen työn kehittäminen siten, että tuelle ei enää tietyn ajan jälkeen ole tarvetta
  - Avustuksen tarkemmista ehdoista ja myöntämisedellytyksistä säädetään valtioneuvoston asetuksella. Asetusehdotus parhaillaan lausunnoilla.

- Lisäksi momentille esitetään 283 000 euron lisäystä Venäjälle hyökkäyssodan vuoksi asetetuista pakotteista Suomessa toimiville rautatiealan yrityksille seuranneiden kustannusten kattamiseen
  - Pakotteista johtuvia kustannuksia on aiheutunut vaunujen valvonnan järjestämisestä viranomaisen määräämässä paikassa, ylimääräisistä tarkastuskustannuksista, jotka aiheutuivat vaunujen huoltorajojen ylityksistä sekä mm. vaunujen huonon kunnon vuoksi normaalia huomattavasti suuremmista siirtokustannuksista ja muista erityisjärjestelyistä.

Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot (mom. 31.20.55)

- Maakuntien lentoyhteyksien turvaamiseen esitetään 17 miljoonan euron lisäystä
  - Hallitus on vuoden 2022 lisätalousarviossa sitoutunut turvaamaan vuonna 2021 käynnistetyn ostoliikenteen mukaiset lentoyhteydet 30.7.2023 saakka.
  - Nyt esitettävällä lisäyksellä olisi mahdollista jatkaa sopimuskautta (operoija Finnair/Norra) 28.4.2024 saakka, nykyisen sopimuksen option mukaisesti. Käytännössä enintään 10 edestakaisella lennolla viikossa yhdensuuntaisella reiteillä ja korkeintaan 15 viikoittaisella lennolla kolmiolennoilla.
  - Optiokaudella välttämätöntä linjata ja tehdä poliittinen päätös tarjottavista palveluista ja niiden tasosta, tukitasosta sekä esimerkiksi matkaketjujen laajemmasta hyödyntämisestä. Maakuntia tulisi kohdella tasaveroisin kriteerein. Koska lennot eivät ehdotuksen myötä loppuisi tai niihin ei tulisi katkoa, olisi tulevan hallituksen mahdollista päättää pidemmän ajan ratkaisusta nyt ehdotettavan optiokauden aikana.

Hallinnonalan virastot

- Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenoihin esitetään:
  - 655 000 euroa vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettavan lakiesityksen tuomiin uusiin tehtäviin
  - 630 000 euroa NATO-yhteistyöstä aiheutuviin kyberturvallisuustehtäviin
  - 200 000 euroa tiedonvälityksen ja uutisjulkaisujen tuesta aiheutuviin valtionavustustehtäviin

- Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenoihin esitetään
  - 200 000 euroa kriittisen tieto- ja viestintäteknisen infrastruktuurin varautumisen koordinointiin
  - 2 500 000 euroa ministeriön toiminnan ja talouden tasapainottamiseen siirtona Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenomomentilta